

Antwoorden Logica Oefeningen H6

Hoofdstuk 6 - Extra Oefeningen

Opgave 1:

- a) Vertaalsleutel:
p: je begrijpt me
 $\Diamond \neg p \wedge \neg \Box \neg p$
- b) Vertaalsleutel:
p: het regent
 $\Diamond p \rightarrow \Box \Diamond p$
- c) Vertaalsleutel: idem
 $\Diamond(\Diamond p \rightarrow p)$
- d) Vertaalsleutel: idem
 $\Diamond \Box p \rightarrow \Box p$
- e) Vertaalsleutel: idem
De belangrijke vraag is: waar verwijst 'dat' naar?
1) $\Diamond p \wedge \Diamond \Box p$ ('dat' verwijst naar p)
2) $\Diamond p \wedge \Diamond \Box \Diamond p$ ('dat' verwijst naar $\Diamond p$)
- f) Vertaalsleutel:
p: het vriest
q: het dooit
 $\Diamond p \wedge \Diamond q$

Opgave 2:

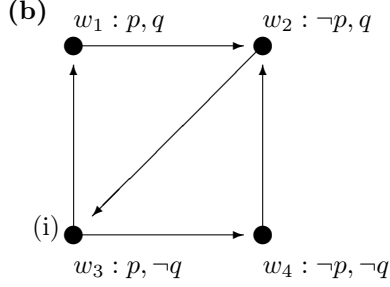
(a)

- (i) $V_{w1}(\Box p) = 0$, want er is een wereld (w_2) toegankelijk vanuit w_1 ($w_1 R w_2$) waar geldt dat $V_{w2}(p) = 0$. Dus $V_{w1}(\Box p \rightarrow \Box \Box p) = 1$.
 $V_{w2}(\Box p) = 1$, bij alle toegankelijke werelden ($= w_1$) geldt dat $V(p) = 1$. $V_{w2}(\Box \Box p) = 0$, want $w_2 R w_1$ en $V_{w1}(\Box p) = 0$. Dus $V_{w2}(\Box p \rightarrow \Box \Box p) = 0$.
Dit tweede punt geeft meteen een tegenvoorbeeld dat laat zien dat de formule niet geldig is op **M**.
- (ii) $V_{w1}(\Box p) = 0$ en $V_{w2}(\Box p) = 1$ (zie (i)), dus $V_{w1}(\neg \Box p) = 1$ en $V_{w2}(\neg \Box p) = 0$. Dus niet geldig op **M**.

- (iii) $V_{w1}(p) = 1$. Verder geldt dat $w1Rw1$ en $w1Rw2$. $V_{w1}(\Diamond p) = 1$, omdat er een toegankelijke wereld is waarin $V(p) = 1$ (namelijk $w1$). $V_{w2}(\Diamond p) = 1$, omdat daar ook een toegankelijke wereld is waarin $V(p) = 1$ (wederom $w1$). Dus $V_{w1}(p \rightarrow \Box \Diamond p) = 1$.

$V_{w2}(p) = 0$, dus $V_{w2}(p \rightarrow \Box \Diamond p) = 1$.

Dus de formule is geldig op **M**.

- (ii)
- Alleen $w2$ is toegankelijk vanuit $w1$ en $V_{w2}(q) = 1$, dus $V_{w1}(\Box q) = 1$.
  - Alleen $w3$ is toegankelijk vanuit $w2$ en $V_{w3}(\neg(p \rightarrow q)) = V_{w3}(\neg(1 \rightarrow 0)) = 1$, dus $V_{w2}(\Box \neg(p \rightarrow q)) = 1$.
  - $w1$ en $w4$ zijn toegankelijk vanuit $w3$.
 $V_{w1}(p \wedge q) = 1$, dus $V_{w1}((p \wedge q) \vee (\neg p \wedge \neg q)) = 1$.
 $V_{w4}(\neg p \wedge \neg q) = 1$, dus $V_{w4}((p \wedge q) \vee (\neg p \wedge \neg q)) = 1$.
Dus $V_{w3}(\Box((p \wedge q) \vee (\neg p \wedge \neg q))) = 1$.
  - Vanuit $w1$ is alleen $w2$ toegankelijk en vanuit $w2$ is alleen $w3$ toegankelijk.
 $V_{w3}(p) = 1$, dus $V_{w1}(\Diamond \Box p) = 1$.
  - Vanuit $w1$ is alleen $w2$ toegankelijk en $V_{w2}(p) = 0$, dus $V_{w1}(\Diamond p \wedge \Diamond q) = 0$.
- (iii)
- $V_{w2}(\Diamond \Diamond \Box p) = 0$ en $V_{w2}(\Diamond \Box p) = 0$, dus $\Diamond \Box p \vee \Diamond \Diamond \Box p$ is niet geldig op **M**.
  - $V(\Box p) = 1$ alleen bij $w2$ en $V_{w2}(\neg p) = 1$, dus $\Box p \rightarrow \neg p$ is geldig op **M**.
  - $V(p) = 1$ voor $w1$ en $w3$, maar $V_{w1}(\Diamond p) = 0$, dus $(p \rightarrow \Diamond p) \wedge (q \rightarrow \Diamond q)$ is niet geldig op **M** ($w1$ geeft een tegenvoorbeeld).
  - In iedere wereld is het antecedent waar, want $p \vee \neg p$ is een tautologie en er is tenminste 1 wereld bereikbaar vanuit iedere wereld. Voor het consequent geldt dat $V_{w1}(\Box(p \vee \neg q)) = 0$, dus is de gehele formule niet geldig op **M**.